

Monitoring, Evaluation and Learning Glossary

စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် သင်ခန်းစာယူခြင်းဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်

Why do we need a MEL glossary? / ကျွန်ုပ်တို့ဘာကြောင့် စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် သင်ခန်းစာယူခြင်းဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များကို လိုအပ်ပါသလဲ။

The language of MEL can be complex, with numerous terms, many of which can be used interchangeably. These are the key ones we use at FFI with definitions of what we mean when we say them.

စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် သင်ခန်းစာယူခြင်းဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်သည် ဖလှယ်၍အသုံးပြုနိုင်သော စကားရပ်မျိုးစုံပါဝင်သည့် အစိတ်အပိုင်းများစွာပါဝင်နိုင်သည်။ ဤအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များသည် FFI တွင် ကျွန်ုပ်တို့ အနေဖြင့် စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် သင်ခန်းစာယူခြင်းဆိုင်ရာများကိုပြောဆိုရာတွင် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုလိုသည့် ကျွန်ုပ်တို့အသုံးပြုနေသည့် အဓိကအချက်များဖြစ်သည်။

This glossary has been developed to assist with those engaging in MEL activities including the annual report.

ဤ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များသည် နှစ်စဉ်အစီရင်ခံစာများအပါအဝင် စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် သင်ခန်းစာယူခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ထိတွေ့ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေရန်အတွက် ပြုစုထားခြင်းဖြစ်သည်။

Common MEL terms / (အသုံးများသည့် စောင့်ကြည့်ခြင်း၊

အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် သင်ခန်းစာယူခြင်းဆိုင်ရာ စကားရပ်များ)

Accountability တာဝန်ခံမှု	Obligation to report fairly and accurately on performance results and project plans to donors, partners and communities (Adapted from OECD) စွမ်းဆောင်ရည်ရလဒ်များနှင့် စီမံကိန်းအစီအစဉ်များကို အလှူရှင်များ၊ မိတ်ဖက်များနှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများသို့ မျှတစွာနှင့် တိကျစွာ အစီရင်ခံရန် တာဝန် (OECD ၏အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကိုဆီလျော်အောင်အသုံးပြုထားပါသည်။)
Activities* လှုပ်ရှားမှုများ၊ လုပ်ငန်းများ	Actions that are implemented using inputs within the project စီမံကိန်းအတွင်းတွင် ထည့်သွင်းစွမ်းအားစုများ inputs အသုံးပြု၍ အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများ။
Action learning review	A simple process used by a team to capture the lessons learned from past performance, with the goal of improving future performance.

သင်္ချာစာယူခြင်းကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်ခြင်း လုပ်ငန်း	ယခင်ကလုပ်ဆောင်ခဲ့သောလုပ်ငန်းများမှ သင်္ချာစာယူ၍ အနာဂါတ်စီမံကိန်းလုပ်ငန်း များတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး စီမံကိန်းအဖွဲ့အတွင်းတွင် အသုံးပြုသည့် ရိုးရှင်းသောလုပ်ငန်းစဉ်။
Assumptions ယူဆချက်များ	Factors that are accepted as true or as certain to happen. In the case of Theories of Change , these are often about how change happens, for example how humans, organisations, and political systems behave or make decisions. Often these lie outside the control of the project. အခြေခံအကြောင်းရင်းများသည် မှန်ကန်သည် (သို့မဟုတ်) ဖြစ်လာရန်သေချာသည်။ “ပြောင်းလဲခြင်းအယူအဆ” တွင် ပြောင်းလဲမှုများသည် မည်သို့မကြာခဏပြောင်းလဲမည် ဥပမာ- လူသားများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံရေးစနစ်တို့သည် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မည်သို့ပြုမူသည် (သို့မဟုတ်) ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည်။ ဤအချက်များသည် စီမံကိန်း၏ ကိုင်တွယ်နိုင်မှုဘောင်၏ အပြင်တွင် အမြဲရှိသည်။
Data အချက်အလက်	Collection of related facts, usually organized in a particular format such as a table or database and gathered for a particular purpose. (Tanner et al., 2020) ပြုလုပ်မည့်ကိစ္စရပ်အတွက် နီးနယ်နေသော အချက်အလက်များကို စုဆောင်း၍ ဇယား (သို့မဟုတ်) အချက်အလက်များကို ပုံစံတစ်ခုချင်း (Tanner et al., 2020)။
Data analysis အချက်အလက်များကို စိစစ်လေ့လာခြင်း	The examining and interpreting of data to draw conclusions about the information with the goal of looking for patterns, themes and making sense of and summarising the data. အချက်အလက်များကို အကျဉ်းချုပ်၍ ရည်မှန်းချက် ပုံစံဖော် ခြင်းနှင့် အဓိကဆိုလိုရင်း သတင်းအချက်အလက်များကို စစ်ဆေး၍ ဘာသာပြန်ပြီး ကောက်ချက်ချခြင်း။
Data management အချက်အလက်များကို စီမံခန့်ခွဲ ခြင်း	Data management is a process to ensure that diverse data sets can be efficiently collected, integrated/processed, labelled/stored, and then easily retrieved through time by people who want to use them. အချက်အလက်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းဆိုသည်မှာ အချက်အလက်မျိုးစုံကို ထိရောက်စွာ ကောက်ယူခြင်း၊ စုစည်းခြင်း/စနစ်တကျစီမံခြင်း၊ အမှတ်အသားများရေးထိုး၍ သိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် လိုအပ်သည့်အချိန်တွင် မည်သူမဆို လွယ်ကူစွာအသုံးပြုနိုင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်။
Disaggregated data မတူညီသောအချက် အလက်များကိုစုစည်း ထားခြင်း	Disaggregated data is data that is presented in sub-categories (for example by gender or education level). This is opposite to aggregated data which are clustered to represent large groups. မတူညီသောအချက်အလက်များကိုစုစည်းထားခြင်းဆိုသည်မှာ အချက်အလက်များကို မတူညီသောအမျိုးအစားများဖြင့်တင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည် (ဥပမာ-လိင် (သို့မဟုတ်) ပညာရေးအဆင့်အတန်း)။ ၎င်းသည် ကြီးမားသောအုပ်စုများကို ကိုယ်စားပြုရန်အတွက် တစ်စုတစ်စည်းတည်းဖော်ပြထားသောအချက်အလက်များနှင့် ဆန့်ကျင်သည်။

<p>Evidence</p> <p>သက်သေပြချက်</p>	<p>FFI defines evidence as data that has been interpreted, verbalized, translated, or transformed to reveal the underlying meaning or context. (Tanner et al., 2020)</p> <p>အချက်အလက်များကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း၊ နှုတ်အားဖြင့်ဘာသာပြန်ခြင်း၊ စာသားဖြင့်ဘာသာပြန်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အဓိကဆိုလိုသောအဓိပ္ပါယ် သို့မဟုတ် စကားစပ်ကို သိစေရန်အတွက် ပြောင်းလဲပေးသည်ဟု FFI မှ သက်သေပြချက်ကို ဖွင့်ဆိုသည် (Tanner et al., 2020)။</p>
<p>Evaluation</p> <p>တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်း</p>	<p>A periodic process of reflection on what changes are taking place, why and how they are happening, discovering unintended results, and determining how/if the project should adapt to meet its desired impact. Information collected through project monitoring is used to inform project evaluation.</p> <p>Evaluation occurs at different scales, for example you might work to understand what a specific data set tells you about a specific element of work or you might look at datasets together to understand something more about the whole project.</p> <p>မည်သည့်အရာများ ပြောင်းလဲသည်၊ မည်သို့နှင့် အဘယ်ကြောင့်ပြောင်းလဲသည်၊ မရည်ရွယ်ဘဲနှင့်ရလာသောရလဒ်များ၊ မျှော်မှန်းထားသောရလဒ်များ impact ရလာစေရန်အတွက် စီမံကိန်းအနေဖြင့်</p> <p>မည်သို့လိုက်လျောညီထွေအောင်ပြုလုပ်သင့်သည်/ ဆုံးဖြတ်သင့်သည်ကို အချိန်အပိုင်းအခြားအလိုက်သုံးသပ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းတစ်လျှောက် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း monitoring ပြုလုပ်၍ သတင်းစုဆောင်းထားခြင်းသည် စီမံကိန်းတန်ဖိုးဖြတ်ခြင်း evaluation အတွက် အသုံးပြုရန် ဖြစ်သည်။</p> <p>တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းသည် မတူညီသောအတိုင်းအတာမျိုးစုံတွင်ဖြစ်နိုင်သည်။ ဥပမာ- မည်သည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များက လုပ်ငန်း၏မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းကို ရှင်းပြသည် (သို့မဟုတ်) အချက်အလက်အားလုံးကိုခြုံငုံသုံးသပ်ပြီး စီမံကိန်းတစ်ခုလုံးမှ အချို့ကို ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်စေရန်အတွက်ဖြစ်သည်ကို သင်နားလည်ရန်လိုအပ်သည်။</p>
<p>Fund</p>	<p>A fund can have a number of meanings depending on the context it is used, including:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A set of activities funded by a donor to be implemented by a project in a specific time frame 2. A sum of money awarded to a project for a specific objective/part of the project to be used in a specific time frame 3. An organization administering a pool of money. E.g. Blue Action Fund <p>It should be noted that definition 1 is sometimes referred to as a project by other organisations.</p>

ရန်ပုံငွေ	<p>ရန်ပုံငွေဟုဆိုရာတွင် ၎င်းကိုအသုံးပြုသည့်စကားစပ်အပေါ်တွင်မူတည်၍ အောက်ပါအချက်များအပါအဝင် အဓိပ္ပါယ်များစုံဖွင့်ဆိုနိုင်သည်။</p> <p>၁။ သတ်မှတ်ထားသောအချိန်အတွင်းတွင် သတ်မှတ်ထားသောလုပ်ငန်းများ activities ကို စီမံကိန်း project အဖြစ်အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အလှူရှင်မှပေးသော ရန်ပုံငွေ</p> <p>၂။ သတ်မှတ်ထားသောအချိန်အတွင်းတွင် သတ်မှတ်ထားသောရည်ရွယ်ချက်/စီမံကိန်း project ၏ အစိတ်အပိုင်းကို ရောက်ရှိစေရန်အတွက် စီမံကိန်းသို့ထောက်ပံ့သော ငွေကြေး</p> <p>၃။ ငွေကြေးများကိုစုစည်းထားသည့်အဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ-Blue Action Fund)</p> <p>အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် (၁) ကို အချို့အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသည်။</p>
<p>Gender sensitive indicator</p> <p>လိင်ဆိုင်ရာ သတိထားရမည့် ညွှန်းပြသောအရာ</p>	<p>A Gender sensitive indicator is an indicator that measures gender-related changes in society over time. Here is a useful resource on this.</p> <p>လိင်ဆိုင်ရာသတိထားရမည့်ညွှန်းပြသောအရာ indicator ဆိုသည်မှာ အချိန်အပိုင်းအခြားတစ်ခုတွင် လိင်နှင့်ပတ်သက်သောပြောင်းလဲမှုများကို တိုင်းတာသည့် ညွှန်းကိန်းများဖြစ်သည်။ Here ဤနေရာတွင် လိင်နှင့်ပတ်သက်သော အသုံးဝင်သည့် မှီငြမ်းစာများရှိသည်။</p>
<p>Goal*</p> <p>ပန်းတိုင်</p>	<p>The higher-order objective to which a conservation intervention is intended to contribute. Often the positive impact that a project is trying to achieve.</p> <p>ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်မှ ဖြည့်ဆည်းပေးရန်ရည်ရွယ်ထားသော အဆင့်မြင့်သည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သည်။ အပြုသဘောဆောင်သည့် /တိုးတက်မှုရှိသည့် အကျိုးသက်ရောက်မှု impact ရစေရန်အတွက် စီမံကိန်းမှနေ၍ အမြဲတမ်းကြိုးစားသည်။</p>
<p>Impact*</p> <p>အကျိုးသက် ရောက်မှု</p>	<p>The positive and negative long-term changes or effects produced by a conservation intervention, directly or indirectly, intended or unintended.</p> <p>ရည်ရွယ်၍သော်လည်းကောင်း၊ မရည်ရွယ်ဘဲနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ တိုက်ရိုက် (သို့မဟုတ်) သွယ်ဝိုက်၍ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်များမှ ထွက်ပေါ်လာသော အပြုသဘောဆောင်သောနှင့် ဆန့်ကျင်သောပြောင်းလဲမှု (သို့မဟုတ်) သက်ရောက်မှု</p>
<p>Impact chains</p>	<p>FFI uses an approach that links outcomes reported by individual projects to generalised conceptual models of change and impact, which we call “impact chains”.</p> <p>An impact chain describes the path of change through which we would expect to see a project progress on the way to achieving its long-term conservation objectives.</p>

<p>အကျိုးသက် ရောက်မှု ကွင်းဆက်</p>	<p>See Understanding Conservation Success at FFI and FFI's Conservation report for further information.</p> <p>စီမံကိန်းတစ်ခုခြင်းစီမှ ထွက်ပေါ်လာသောရလဒ် outcomes စီရင်ခံစားမှုများကို ဆက်စပ်၍ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် သက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ခြုံငုံသုံးသတ်ထားသော အယူအဆပုံစံများကို အကျိုးသက်ရောက်မှုကွင်းဆက်ဟု FFI မှ အသုံးပြုသည်။</p> <p>အကျိုးသက်ရောက်မှုကွင်းဆက်သည် နှစ်ရှည်လများအကောင်အထည်ဖော်မည့် စီမံကိန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များတွင် မိမိတို့တွေ့မြင်လိုသည့် စီမံကိန်း project ၏တိုးတက်မှုကိုပါ ပြသည့် ပြောင်းလဲမှု၏လမ်းကြောင်းဖြစ်သည်။</p> <p>ထပ်မံသိလိုပါက FFI ၏ Understanding Conservation Success နှင့် FFI's Conservation report တို့တွင် လေ့လာပါ။</p>
<p>Impact evaluation or assessment.</p> <p>အကျိုးသက် ရောက်မှု တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) အကဲဖြတ်ခြင်း</p>	<p>A study conducted at the end of an intervention (or a phase of that intervention) to determine the extent to which anticipated impact and outcomes were produced.</p> <p>An impact evaluation aims to understand to what extent and how an intervention corrects the problem it was intended to address. Impact assessment focuses on the effects of the intervention, whereas evaluation is likely to cover a wider range of issues such as the appropriateness of the intervention design, the cost and efficiency of the intervention, its unintended effects and how to use the experience from this intervention to improve the design of future interventions. (Adapted from OECD definition)</p> <p>မည်သည့် ကြိုတင်မျှော်မှန်းထားသော သက်ရောက်မှု impact နှင့် အကျိုးကျေးဇူးများ outcomes ရရှိသည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် စီမံကိန်းလုပ်ငန်း (သို့မဟုတ် လုပ်ငန်း၏အကြောင်းအရာ) ပြီးဆုံးပါက ပြုလုပ်သည့် လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းလုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။</p> <p>သက်ရောက်မှုတန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းသည် ရည်ရွယ်ခဲ့သောဖြေရှင်းရမည့်ပြဿနာကို လုပ်ငန်းစဉ်မှနေ၍ မည်မျှအထိ မည်သို့ဖြေရှင်းသည်ကို နားလည်စေရန် ရည်ရွယ်သည်။ အကျိုးသက်ရောက်မှုအကဲဖြတ်ခြင်းသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်၏ထိရောက်မှုကို အထူးပြု၍လေ့လာသည်။ တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းသည် သင့်လျော်မှုရှိသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်ပုံစံ၊ ငွေကြေးကုန်ကျမှုနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်၏ထိရောက်မှု၊ ၎င်းတို့၏ မရည်ရွယ်ဘဲရရှိသော ထိရောက်မှုရလဒ်နှင့် ယခုစီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုမှ ရလာသည့် အတွေ့အကြုံများကို အနာဂတ်စီမံကိန်းပုံစံများတွင် မည်သို့အသုံးပြုမည်စသဖြင့် အချက်အလက်များစွာကို ကိုယ်စားပြုသည် (OECD ၏အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို မှီငြမ်းပါသည်)။</p>
<p>Indicators</p>	<p>A sign, clue or marker that helps answer our monitoring and evaluation questions and indicates if we are on the pathway to progress.</p>

ညွှန်ပြသော ကရိယာ	အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် တိုးတက်မှု၏လမ်းကြောင်းပေါ်တွင်ရှိနေကြောင်းကို ညွှန်ပြရန်အတွက် မိမိတို့၏ စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ မေးခွန်းများကိုဖြေရန် အကူအညီပေးနိုင်မည့် သင်္ကေတ၊ သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ထားသောအရာ၊
Inputs* သွင်းအားစု	The financial, human, and material resources used for the conservation interventions. (Adapted from OECD definition) ထိန်းသိမ်းရေးစီမံကိန်းပြုလုပ်ရန်အတွက် အသုံးပြုသည့် ငွေကြေး၊ လူအင်အား၊ လုပ်ငန်းကရိယာအရင်းအမြစ်များ (OECD ၏အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို မှီငြမ်းပါသည်။)
Knowledge အသိဉာဏ် ဗဟုသုတ	Internalization of information, data, and experience—this usually results in either tacit or explicit knowledge. (Tanner et al., 2020) သတင်းများ၊ အချက်အလက်များနှင့် အတွေ့အကြုံများကို မိမိ၏သဘာဝယူခြင်း၊ ၎င်းသည် ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြသော (သို့မဟုတ်) ကိုယ်အမူအရာဖြင့်ဖော်ပြသော ဗဟုသုတများမှရသည့် ရလဒ်များဖြစ်သည် (Tanner et al., 2020)။
Logical framework or log frame ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သောဖွဲ့စည်းမှုဘောင် (သို့မဟုတ်) လုပ်ငန်းဘောင်	Management tool used to improve the design of interventions, most often at the project level. It involves identifying strategic elements (inputs, outputs, outcomes, impact) and their causal relationships, indicators, and the assumptions or risks that may influence success and failure. (Adapted from OECD, 2010). Logical frameworks should be built from a Theory of Change (ideally the ToC first and the logframe after) but also include other elements such as means of verification, data sources and are generally more rigid to show how indicators will signal progress in the project. စီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်ပုံစံကို ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန်အတွက် စီမံကိန်းအဆင့်တွင် အသုံးပြုသည့် စီမံခန့်ခွဲမှုကရိယာဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် သွင်းအားစုများ၊ ရလဒ်များ၊ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် သက်ရောက်မှုများ (inputs, outputs, outcomes, impact) တို့ကို သရုပ်ခွဲသည့် ဗျူဟာမြောက်လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စီမံကိန်းအောင်မြင်ခြင်း၊ ဆုံးရှုံးခြင်းကို သက်ရောက်စေမည့် နှီးနွယ်မှုများ၊ ညွှန်းကိန်းများ၊ ယူဆချက်များ (သို့မဟုတ်) စွန့်စားရမည့်အခြေအနေများ ပါဝင်သည် (Adapted from OECD, 2010)။ ဤဖွဲ့စည်းမှုဘောင်ကို ပြောင်းလဲမည့်အယူအဆ Theory of Change (ပြောင်းလဲမည့်အယူအဆကိုစတင်ဖော်ထုတ်ပြီးမှ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော ဖွဲ့စည်းမှုဘောင် (သို့မဟုတ်) လုပ်ငန်းဘောင်ကို ဖော်ဆောင်သင့်သည်။) ကိုအခြေခံ၍ ဖော်ဆောင်သင့်သည်။ သို့သော် အခြားအစိတ်အပိုင်းများ ဥပမာ-တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်း၊ အချက်အလက်ရရှိရာနေရာတို့လည်းပါဝင်ပြီး၊ စီမံကိန်းတွင် မည်သည့်ညွှန်းကိန်းများက တိုးတက်မှုကိုအချက်ပြရန်အတွက် ယေဘုယျအားဖြင့် ခက်ခဲသည် (OECD, 2010 ၏အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို မှီငြမ်းပါသည်။)
Learning	“The social process by which we develop knowledge, skills, insights, beliefs, values, attitudes, habits, feelings, wisdom, shared understanding and self awareness” (Britton 2005, p55).

<p>လေ့လာ သင်ယူခြင်း/ သင်ခန်းစာယူခြင်း</p>	<p>In the context of MEL, learning is using the analysis and results from M&E for critical self-reflection and to (i) adapt your project based on evidence in order to enhance your impact (ii) strengthen conservation across the sector by sharing what has been learnt.</p> <p>ကျွန်ုပ်တို့ဖော်ဆောင်မည့် ဗဟုသုတ၊ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ထိုးထွင်းသိမြင်မှု၊ ယုံကြည်မှု၊ တန်ဖိုးများ၊ သဘောထားများ၊ အလေ့အထများ၊ ခံစားမှုများ၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်မှုများ၊ နားလည်သဘောပေါက်မှုများကိုမျှဝေခြင်းနှင့် မိမိကိုယ်ကိုနားလည်သဘောပေါက်မှုတို့ကို သုံးသပ်သည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ် (Britton 2005, p55)။</p> <p>MEL စကားစုတွင် သင်ခန်းစာယူခြင်းကို စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရလာသည့်ရလဒ်နှင့် စိစစ်လေ့လာခြင်းတို့ကို မိမိဖာသာ သေသေချာချာ တွေးတောဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် (၁) သက်သေအထောက်အထားများကိုအခြေခံ၍ သင်၏ သက်ရောက်မှုကိုမြှင့်တင်ရန်အတွက် သင်၏စီမံကိန်းတွင် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေရန် ပြုလုပ်ခြင်း၊ (၂) သင်ခန်းစာများကို ဝေမျှခြင်းမှတစ်ဆင့် ထိန်းသိမ်းရေးအခန်းကဏ္ဍတွင် ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်တို့ပါဝင်သည်။</p>
<p>Means of Verification</p> <p>တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးခြင်းနည်းလမ်း</p>	<p>The MoV is how an indicator will be measured (for example quarterly vegetation surveys or annual census data).</p> <p>တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးခြင်းနည်းလမ်းဆိုသည်မှာ ညွှန်းကိန်းများကို မည်သို့တိုင်းတာမည်ကို ဆိုလိုသည်။ ဥပမာ-သစ်ပင်/သစ်တောများကို ၃ လတစ်ကြိမ်လေ့လာခြင်း (သို့မဟုတ်) နှစ်စဉ်သန်းကောင်စာရင်းကောက်ယူခြင်း၊</p>
<p>Method</p> <p>နည်းလမ်း</p>	<p>An information/data gathering activity, for example focus groups, semi-structured interviews, survey, participatory rapid appraisal. (SAPA guidelines)</p> <p>သတင်း/အချက်အလက်စုဆောင်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ-ရည်ရွယ်ထားသောအုပ်စု၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအစီအစဉ်တကျလုပ်ထားသော လူတွေ့မေးမြန်းခြင်း၊ လေ့လာခြင်း၊ ပူးပေါင်းပါဝင်သောလျှင်မြန်သည့်အကဲဖြတ်ချက် (SAPA guidelines)၊</p>
<p>Methodology</p> <p>နည်းပညာ</p>	<p>The overall package of an analytical framework, research design, methods, and an assessment process that links the methods. (SAPA guidelines)</p> <p>ဆန်းစစ်ခြင်းမူဘောင်၊ သုတေသနပုံစံ၊ နည်းလမ်းနှင့် နည်းလမ်းနှင့်ဆက်စပ်နေသော လေ့လာခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် အလုံးစုံပါဝင်သည့်အစီအစဉ်၊</p>
<p>Milestone*</p> <p>သမိုင်းမှတ်တိုင်များ</p>	<p>Sometimes also called 'intermediate results' or 'benchmarks', milestones are situations that, when achieved, indicate that the interventions are on the way to reaching the desired target. These are often defined when the overall impact will take a long time to see, but progress towards it can be measured in this way.</p> <p>ကြားဖြတ်ရလဒ်များ (သို့မဟုတ်) စံချိန်စံညွှန်းများ ဟု ရံဖန်ရံခါအသုံးပြုသော သမိုင်းမှတ်တိုင်များ ဆိုသည်မှာ လုပ်ငန်းစဉ်များသည် ရည်မှန်းချက်သို့ရောက်စေမည့်</p>

	လမ်းကြောင်းပေါ်တွင် ရှိနေကြောင်း ညွှန်ပြနေသည့် အခြေအနေဖြစ်သည်။ ဤသမိုင်းမှတ်တိုင်များကို အလုံးစုံအကျိုးသက်ရောက်မှုကိုဖော်ပြရန် အချိန်ကြာမည်ဆိုပါက ဖော်ပြသည်။ သို့သော်လည်း စီမံကိန်း၏တိုးတက်မှုကို ဤနည်းဖြင့်တိုင်းတာသည်။
Monitoring လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း	The collection of repeated evidence to determine progress over time on use of resources, project implementation, and the success of project interventions in bringing about desired changes. အရင်းအမြစ်များအသုံးပြုခြင်း၊ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် လိုချင်သောအပြောင်းအလဲများပြုလုပ်ရာတွင်စီမံကိန်းကြားဝင်ဆောင်ရွက်မှုများ၏ အောင်မြင်မှုကိုအချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီဆုံးဖြတ်ရန်ထပ်ခါတလဲလဲသက်သေအထောက်အ ထားများစုဆောင်းခြင်း၊
Monitoring, evaluation, and learning (mel) စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် သင်ခန်းစာယူခြင်း	A structured approach of collecting and analysing data across a project's lifecycle to help a project develop evidence to: <ul style="list-style-type: none"> - understand if their work is delivering conservation impact, - learn what does and doesn't work, and adapt project work as needed, - share learning with stakeholders, - be accountable to donors, partners and communities. စီမံကိန်းဆိုင်ရာ သက်သေပြချက် evidence ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်အတွက် စီမံကိန်းသက်တမ်းတစ်လျှောက် အချက်အလက်စုဆောင်းခြင်းနှင့် သရုပ်ခွဲခြင်းဆိုင်ရာ စနစ်တကျစီစဉ်ထားသော လုပ်ငန်းစဉ်၊ <ul style="list-style-type: none"> - စီမံကိန်းလုပ်ငန်းသည် ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု impact ကို ပေးခြင်းဆိုင်ရာ နားလည်သဘောပေါက်မှု၊ - မည်သည့်အရာသည် အလုပ်ဖြစ်သည်၊ မည်သည့်အရာသည် အလုပ်မဖြစ်ကြောင်း သိရှိစာယူခြင်း၊ - သင်ခန်းစာများကို ဆက်စပ်သူများသို့မျှဝေခြင်း၊ - အလှူရှင်၊ မိတ်ဖက်များနှင့် ဒေသခံများကို တာဝန်ခံခြင်း၊
Objective* ရည်ရွယ်ချက်	This is the collection of things that need to be achieved in order for your desired impact to be achieved (you could think of this as short-term impact which will collectively lead to the long-term impact). ဤသည်မှာ သင်လိုချင်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ရရှိရန်အတွက် လိုအပ်သည့် အရာများ စုဆောင်းခြင်းဖြစ်သည် (၎င်းကို ရေရှည်အကျိုးသက်ရောက်မှုကို လုံးဝ ဦးတည်စေမည့် ရေတိုအကျိုးသက်ရောက်မှုအဖြစ် သင်စဉ်းစားနိုင်သည်။)
Outcomes	The expected short (initial) or medium (interim) term changes or effects produced by a conservation intervention.

အကျိုးကျေးဇူးများ	ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ မျှော်မှန်းထားသော ရေတို (ကနဦး) (သို့မဟုတ်) အလယ်အလတ်ကာလ (ကြားကာလ) ပြောင်းလဲမှု (သို့မဟုတ်) အကျိုးသက်ရောက်မှုများ။
Outputs*	The direct products of activities that have been implemented. They are relevant to the achievement of project outcomes and are typically tangible and easy to measure. For example, if we were to host a training, the output would be the number of persons who would have attended the training.
ထွက်ကုန်များ (ရလာဒ်များ)	အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သော activities လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ တိုက်ရိုက်ရလာဒ်ဖြစ်သည်။ ဤအရာများသည် စီမံကိန်းအကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့် နှီးနွယ်နေပြီး၊ လွယ်ကူစွာလေ့လာ၍ ဖော်ပြနိုင်သည်။ ဥပမာ-မိမိတို့သည် သင်တန်းတစ်ခုကိုကျင်းပပါက သင်တန်းတွင်တက်ရောက်သော သင်တန်းသားအရေအတွက်သည် ထွက်ကုန်များ (ရလာဒ်များ) ဖြစ်သည်။
Primary species	A species or group of species that a project is focused on protecting.
အခြေခံမျိုးစိတ်များ	စီမံကိန်းမှ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်အတွက် ရည်ရွယ်ထားသော မျိုးစိတ် (သို့မဟုတ်) မျိုးစိတ်များ
Programme	At FFI, the term “programme” has a number of meanings depending on the context in which it is used, including: <ul style="list-style-type: none"> - Finance: in FFI’s financial systems the term programme is used to describe our regional and cross-cutting teams, for example the Eurasia programme or the Conservation Science and Design programme - Regional teams: in our regional teams we often use the term programme to describe a group of funds (sometimes projects) that have a specific, but often larger scale, focus for example Cambodia Coastal and Marine Programme or the Zarand Landscape Programme - Cross-cutting teams: in our cross-cutting teams the term programme is often used to describe work with a thematic focus for example the Marine Programme or the Conservation, Livelihoods and Governance (CLG) programme - Other uses: FFI also uses the term to describe a multi-stakeholder collaboration e.g. Conservation Leadership programme or International Gorilla Conservation Programme
အစီအစဉ်	အသုံးပြုသောစကားစုအပေါ်မူတည်၍ “အစီအစဉ်” ကို FFI တွင် အဓိပ္ပါယ်မျိုးစုံ ဖွင့်ဆိုသည်။

	<ul style="list-style-type: none"> - ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ- F&F ၏ ဘဏ္ဍာရေးစနစ်တွင် “အစီအစဉ်” စကားရပ်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဒေသဆိုင်ရာနှင့် cross-cutting teams များတွင် အသုံးပြုသည်။ ဥပမာ-အာရှ-ဥရောပအစီအစဉ်၊ ထိန်းသိမ်းရေးသိပ္ပံနှင့် ပုံစံပြအစီအစဉ် - ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့များ- ကျွန်ုပ်တို့၏ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့များတွင် တိကျပြီး ကြီးမားသောပမာဏရှိသည့် ရန်ပုံငွေအစုအစည်းကို (တစ်ခါတစ်ရံ စီမံကိန်းများ) ဖော်ပြရန်အတွက် “အစီအစဉ်” စကားရပ်ကို အသုံးပြုသည်။ ဥပမာ-ကမ္ဘောဒီးယား ကမ်းရိုးတန်းနှင့် အဏ္ဏဝါအစီအစဉ်၊ Zarand မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အစီအစဉ် - Cross-cutting အဖွဲ့များ- ကျွန်ုပ်တို့၏ Cross-cutting အဖွဲ့များတွင် အကြောင်းအရာအလိုက် အာရုံစိုက်၍လုပ်ဆောင်သည့် လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုသည်။ ဥပမာ- အဏ္ဏဝါအစီအစဉ် (သို့မဟုတ်) ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း (CLP) အစီအစဉ် - ဤခြားအသုံးပြုမှုများ- FFI သည် ဆက်စပ်ပတ်သက်သူမျိုးစုံ ပူးပေါင်းခြင်းများတွင် အသုံးပြုသည်။ ဥပမာ- ထိန်းသိမ်းရေးဦးဆောင်မှုအစီအစဉ် (သို့မဟုတ်) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဂေါ်ရီလာမျောက်ဝံများထိန်းသိမ်းရေးအစီအစဉ်
<p>Project</p> <p>စီမံကိန်း</p>	<p>In FFI, we define a project as a body of work that seeks to achieve a specific goal or outcome - this should have a meaningful and measurable conservation result.</p> <p>A project can be comprised of several funds working to achieve the same conservation result.</p> <p>Please read Project idea: Stage 1 for further information on how FFI defines a project.</p> <p>FFI တွင် စီမံကိန်းကို သတ်မှတ်ထားသော ပန်းတိုင် (သို့မဟုတ်) အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိစေမည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်း၏အဓိကအပိုင်းအဖြစ်ဖွင့်ဆိုသည်။ ဤအရာသည် အဓိပ္ပါယ်ရှိပြီး တိုင်းတာနိုင်သော စီမံကိန်း၏ရလဒ်ဖြစ်သင့်သည်။</p> <p>စီမံကိန်းသည် တူညီသောထိန်းသိမ်းရေးရလဒ်ရစေရန်အတွက် မတူညီသောရန်ပုံငွေများ funds ဖြင့် ပူးပေါင်းအကောင်အထည်ဖော် နိုင်သည်။</p>

	ကျေးဇူးပြု၍ FFI ၏ စီမံကိန်းအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို Project idea: Stage 1 တွင် ကြည့်ပါ။
Project code	A code set up when a project is developed to represent a body of work that seeks to achieve a specific goal or outcome . It corresponds to the first section of a FocalPoint fund code – for example, 231, D42, 615 etc. For further information see FFI's Finance page on Projects and Funds .
စီမံကိန်းသင်္ကေတစနစ်	စီမံကိန်းဖန်တီးပြီးပါက တိကျသောပန်းတိုင် (သို့မဟုတ်) အကျိုးကျေးဇူး outcome ရရှိစေရန်အတွက် ပြုလုပ်ထားသော သင်္ကေတစနစ် ဖြစ်သည်။ FocalPoint ၏ ရန်ပုံငွေ သင်္ကေတစနစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်သည်။ ဥပမာ- 231, D42, 615 စသဖြင့်၊ ပိုမိုသိရှိလိုပါက FFI ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာမျက်နှာ Projects and Funds တွင် လေ့လာပါ။
Qualitative data	Data that tells us about the qualities rather than the number of something. Often, they are represented by text, and sometimes images.
အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ	ကိန်းဂဏန်းများဖြင့်မဖော်ပြဘဲ အရည်အသွေးဖြင့်ဖော်ပြသောအချက်အလက်များကို ခေါ်သည်။ ၎င်းကို စာသားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရုပ်ပုံများဖြင့်ဖြစ်စေ ဖော်ပြသည်။
Quantitative data	Data that can be represented as numbers including both continuous data measured along a scale & categorical data recorded in intervals or by groups.
အရေအတွက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ	Dữ liệu có thể được biểu diễn dưới dạng số bao gồm cả dữ liệu liên tục được đo theo thang đo & dữ liệu phân loại được ghi theo khoảng hoặc theo nhóm.
Region	A geographical area that FFI works in. The main regions are Africa, Americas & Caribbean, Asia-Pacific, and Eurasia.
ဒေသကြီး	FFI လုပ်ဆောင်နေသော ပထဝီဆိုင်ရာ ဧရိယာ၊ အဓိကလုပ်ဆောင်နေသော ဒေသကြီးများမှာ အာဖရိက၊ အမေရိကနှင့် အလယ်ပိုင်းအမေရိက၊ အာရှ-ပစိဖိတ်နှင့် အာရှ-ဥရောပဒေသ၊
Sample	A sample is a smaller set of data that a researcher chooses or selects from a larger population using a pre-defined selection method. These elements are known as sample points, sampling units, or observations.
နမူနာ	နမူနာဆိုသည်မှာ သုတေသီတစ်ဦးက ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသော ရွေးချယ်မှုနည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍ အုပ်စုကြီးထဲမှ ရွေးချယ်ထားသည့် (သို့မဟုတ်) ရွေးချယ်သည့် သေးငယ်သော အချက်အလက်အစုကို ဆိုလိုသည်။
Secondary species	Species additional to primary species that might directly benefit from a project's work either through site, habitat or wider species

ဒုတိယအဆင့်မျိုးစိတ်များ	conservation. These species are often monitored by projects through their activities. အခြေခံမျိုးစိတ်များအပြင် နေရာ၊ နေထိုင်ရာ၊ သို့မဟုတ် မျိုးစိတ်များကို ကျယ်ပြန့်စွာထိန်းသိမ်းခြင်းစီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် တိုက်ရိုက်အကျိုးရှိနိုင်မည့် အခြားမျိုးစိတ်များဖြစ်သည်။ ဤမျိုးစိတ်များကို ၎င်းတို့၏လုပ်ဆောင်မှုများမှတစ်ဆင့် စီမံကိန်းများတွင် လေ့လာစောင့်ကြည့်သည်။
Site နေရာ	Area/place we directly help to protect/conservate through activities on the ground မြေပြင်တွင် လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နေခြင်းအားဖြင့် ကာကွယ်ခြင်း/ထိန်းသိမ်းခြင်းကို တိုက်ရိုက်အထောက်အကူပြုမည့် ဧရိယာ/နေရာများ
Target ရည်မှန်းချက်	A target is your hoped-for end point linked to an indicator , which will show that the objective is achieved (e.g. increase of 23%). ရည်မှန်းချက်ဆိုသည်မှာ indicator နှင့်ချိတ်ဆက်နေသော စီမံကိန်းပြီးဆုံးပါကရရှိမည့် သင်၏ မျှော်မှန်းချက်ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို ရည်ရွယ်ချက် objective သို့ ရောက်ရှိသည်ဟု ဖော်ပြသည် (ဥပမာ-၂၃% တိုးတက်သည်)။
Theory of change ပြောင်းလဲမည့်အယူအဆ	A Theory of Change (or ToC) outlines the expected story of a project and the processes of change needed to reach a long-term goal – in FFI's case a meaningful and measurable conservation result. In doing so, it provides a framework for assessing intermediate and long-term results against. Creating the ToC for a project should ideally be the first step in development (followed by other steps such as a logframe). ပြောင်းလဲမည့်အယူအဆ (ToC) သည် ရေရှည်ပန်းတိုင်များကိုရောက်စေမည့် မျှော်မှန်းထားသော စီမံကိန်း၏အဖြစ်အပျက်နှင့် ပြောင်းလဲခြင်း၏ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဖော်ပြသည်။ FFI ၏လုပ်ငန်းများတွင် အဓိပ္ပါယ်ရှိပြီး တိုင်းတာနိုင်သော ထိန်းသိမ်းရေးရလဒ်များရစေရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ကြားကာလနှင့် ရေရှည်ရလဒ်များရလေ့ရှိအတွက် မူဘောင်ကိုစီစဉ်ပေးသည်။ စီမံကိန်းအတွက် ToC ဖန်တီးခြင်းသည် ဖွံ့ဖြိုးမှု၏ အကောင်းဆုံး ပထမအဆင့်ဖြစ်သည်။ (ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သောဖွဲ့စည်းမှုဘောင် (သို့မဟုတ်) လုပ်ငန်းဘောင်ကဲ့သို့သော အဆင့်များကို ဆက်လုပ်ရမည်။)
Tool ကရိယာ	Specific information/data gathering instrument used within a method (SAPA guidelines) နည်းလမ်းအတွက် သတ်မှတ်ထားသော သတင်း/အချက်အလက်စုဆောင်းရာတွင် အသုံးပြုသော ကရိယာ။
Variable ကိန်းရှင်များ	A value collected or measured within a survey or held within a dataset or database. A variable is any characteristics, number, or quantity that can be measured or counted.

	လေ့လာမှုတစ်ခုအတွင်း (သို့မဟုတ်) အချက်အလက်အစုအဝေးတစ်ခုအတွင်း တိုင်းတာခြင်း (သို့မဟုတ်) စုဆောင်းခြင်း တန်ဖိုးဖြစ်သည်။ ကိန်းရှင်များသည် ကိန်းဂဏန်း၊ ရေတွက်နိုင်သော (သို့မဟုတ်) တိုင်းတာနိုင်သော အရေအတွက် စသဖြင့် မျိုးစုံဖြစ်နိုင်သည်။
Vision အမြင် (စိတ်ကူးစိတ်သန်း)	A shared belief about the future a project/organisation can create if it achieves all its goals. စီမံကိန်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိမည်ဆိုပါက ၎င်းတို့ဖန်တီးနိုင်မည့် အားလုံးယုံကြည်သည့် အနာဂတ်၊

*this term is often used differently by different donors, and it's important to understand what they mean. See Annex 1 for guidance on what different donors mean by different terms.

Useful guidance on common confusions between terms can be found [here](#) (INTRAC, 2015).

For translations of certain term in French and Spanish please refer to the [OECD Glossary of terms](#)

Common Acronyms in FFI's MEL

(FFI ၏ MEL တွင် အသုံးများသည့် စကားရပ်များ)

MEL	Monitoring, Evaluation and Learning စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် သင်ယူခြင်း
M&E	Monitoring and Evaluation စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း
MEAL	Monitoring, Evaluation, Accountability and Learning စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်း၊ တာဝန်ယူမှုနှင့် သင်ယူခြင်း
ToC	Theory of Change ပြောင်းလဲမည့်အယူအဆ

References:

Tanner, L., Mahajan, S.L., Becker, H., DeMello, N., Komuhangi, C., Mills, M., Masuda, Y., Wilkie, D., Glew, L. "Making better decisions: How to use evidence in a complex world" (2020) The Research People and the Alliance for Conservation Evidence and Sustainability

OECD, [What is Impact Assessment](#).

OECD, 2010, [Glossary of Key Terms in Evaluation and Results Based Management](#).